

V. D Y S K U S J E – K O R E S P O N D E N C J A

Pamiętnik Literacki C, 2009, z. 2
PL ISSN 0031-0514

SPRAWA ZARZUTÓW O PLAGIAT POSTAWIONYCH DR. HAB. JANUSZOWI GOLIŃSKIEMU (UMK W TORUNIU)

1. List dr Agnieszki Raubo (UAM w Poznaniu) do redaktorek naukowych tomu „*Wszystko tu najdzie, co wy macie w głowie*”. *Świat prozy staropolskiej*, red. E. Lasocińska, A. Czechowicz (Wydawnictwo IBL. Warszawa 2008. „Studia Staropolskie. Series Nova”)

Poznań, 16.03.2009

Wielce Szanowna Pani
dr Estera Lasocińska

Wydawnictwo IBL PAN
ul. Nowy Świat 72
Pałac Staszica, I p.
00-330 Warszawa

Wielce Szanowna Pani Doktor,

pozwalam sobie prosić o łaskawe przyjęcie informacji w związku z ukazaniem się tomu zbiorowego „*Wszystko tu najdzie, co wy macie w głowie*”. *Świat prozy staropolskiej* (red. E. Lasocińska, A. Czechowicz. „Studia Staropolskie. Series Nova”. Wydawnictwo IBL. Warszawa 2008); książka ta pojawiła się w księgarniach w marcu 2009. Odkryłam fakt, iż zawarty we wspomnianej książce artykuł profesora Janusza Golińskiego „*Szczęście monarchijej*” i „*umiłowanie mądrości*”. *O idei króla i filozofa oraz jej przywołaniach w renesansowej prozie polskiej* bezpośrednio korzysta z mojego artykułu, poświęconego postaci filozofa w renesansowym państwie.

Pragnę nadmienić, iż jestem autorką pracy doktorskiej zatytułowanej *Postać Filozofa w polskiej literaturze renesansowej*, napisanej pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Marii Adamczyk. Otwarcie przewodu doktorskiego zostało zatwierdzone przez Radę Wydziału 28.04.2004 (na I roku moich studiów doktoranckich), po uprzedniej akceptacji konspektu pracy przez Wydziałową Komisję Literaturoznawczą ds. Przewodów Doktorskich (26.04.2004). Już wtedy rozdział poświęcony problematyce filozofa wobec państwa był szczegółowo zaplanowany w obszernym konspekcie doktoratu. Wiosną 2005 roku – na II roku studiów – został ukończony I rozdział dysertacji: „*Filozofowie winni mieć jakby własne jakieś królestwo w państwie*”. *Filozofowie o problemach państwa i prawa*, który zasadniczo w takiej formie pozostał w pełnej wersji rozprawy. Ukończenie tego rozdziału było podstawą zaliczenia mi II roku studium. W trakcie kolejnych lat studiów powstały następne rozdziały: *W poszukiwaniu wiedzy o człowieku i kosmosie. Filozof jako lekarz, mag, alchemik i badacz gwiazd* (rozdział II); „[...] *Filozofi są dziwacy, surowi, melankolicy* [...]”. *O atypicznych cechach osobowości filozofa* (rozdział III); *Filozof a dylematy renesansu* (rozdział IV). Praca została ukończona w lutym 2007 roku, oddana 10.04.2007 i skierowana do Recenzentów – prof. zw. dr hab. Krystyny Stasiewicz z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz prof. zw. dr. hab. Józefa Tomasza Pokrzywniaka, Dziekana Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obrona pracy odbyła się 10.10.2007, po uprzednim wyłożeniu jej do publicznego oglądu w Bibliotece Uniwersyteckiej (sygnatura 1521847 III). Pracę przedstawiono do nagrody (wniosek ten został przegłosowany przez Radę Wydziału). Aktualnie rozprawa oczekuje na publikację w formie książki.

Po stwierdzeniu daleko idących zbieżności pomiędzy moją pracą (jej I rozdziałem) a wzmiankowanym wcześniej artykułem profesora Golińskiego moja książka, która ma się ukazać, może być

otoczona odium wtórności. Zamierzam się zatem ubezpieczyć, umieszczając przypis ze stosowną informacją. Załączam kserokopię artykułu profesora Golińskiego z tomu zbiorowego oraz rozdział mojego doktoratu, przechowywanego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu. Na kopii artykułu zaznaczam, w jaki sposób został wykorzystany tekst mojej pracy oraz zawarte w nim cytaty ze źródeł. Uprzejmie proszę o uważne zapoznanie się ze zbieżnościami.

Nie spodziewałam się, że spotka mnie taka krzywdą, a Państwa taka przykrość, ponieważ nie mogli Państwo być świadomi, że blisko cztery lata przed ukazaniem się książki w księgarniach ukończony został przeze mnie rozdział doktoratu „*Filozofowie winni mieć jakby własne jakieś królestwo w państwie*”. *Filozofowie o problemach państwa i prawa*, z którym – wkrótce po jego powstaniu – miał sposobność zapoznać się profesor Goliński (co pozwałam sobie przedstawić niżej, w dalszej części listu). Skarżę się przeto z poczuciem żalu, a nie jakichkolwiek pretensji, prosząc o łaskawe przyjęcie do wiadomości wyżej opisanego faktu władze Instytutu Badań Literackich, Panią Dyrektorkę, Panią Przewodniczącą Rady Naukowej, Panią Redaktorkę tomu zbiorowego, Wydawnictwo. Zaznaczam, iż zdaję sobie sprawę, że odbyło się to poza wiadomością i świadomością Pań Redaktorek, ponieważ rozdział ten nie był opublikowany. Artykuły z pozostałych rozdziałów ukazały się w „*Ruchu Literackim*” (2007, nr 4/5, lipiec–październik; tytuł: *Filozof jako lekarz, mag, alchemik i badacz gwiazd. Z rozważań nad postacią filozofa w polskiej literaturze renesansowej*); w tomie zbiorowym *Kobieta epok dawnych w literaturze, kulturze i społeczeństwie* (red. I. Maciejewska, K. Stasiewicz. Olsztyn 2008; tytuł artykułu: *Renesansowy dyskurs o naturze niewieściej. „Nauka rozmaitych filozofów około obierania żony...” Bartosza Paprockiego*), w „*Pamiętniku Literackim*” (2008, z. 3; tytuł: „*Filozofi są dziwacy, surowi, melankolicy...*” *O atypicznych cechach osobowości filozofów w literaturze polskiego renesansu*).

W jaki sposób profesor Goliński mógł dotrzeć do mojego rozdziału poświęconego postaci filozofa w państwie, mogłoby wydawać się zagadką, gdyby nie fakt następujący. Za pośrednictwem znanej mi profesor Elżbiety Lasowskiej, pracownicy Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, uzyskałam listownie informację, iż profesor Goliński (wówczas także pracujący w Instytucie Filologii Polskiej w Bydgoszczy), pełniący funkcję zastępcy redaktora naczelnego „*Ogrodu*” zgodził się rozważyć publikację mojego artykułu (w razie potrzeby mogę okazać list datowany 06.09.2005). Wkrótce po tej listownej informacji wysłałam na ręce profesora Golińskiego artykuł o filozofie w renesansowym państwie, przygotowany na podstawie I rozdziału rozprawy doktorskiej. Otrzymałam za pewnienie Redaktora Naczelnego „*Ogrodu*” – prof. Antoniego Czyży, o przekazaniu artykułu przez profesora Golińskiego i przyjęciu tekstu do druku (wiadomość mailową pozwałam sobie załączyć), wobec czego pozostawiłam artykuł w redakcji. Z prośbą o zwrot pracy zwróciłam się do profesora Czyży dopiero teraz, kiedy przeczytałam artykuł profesora Golińskiego.

Z całym szacunkiem i zdając sobie sprawę z przykrości sytuacji muszę powiadomić Szanowną Dyrektorkę, Radę Naukową i Wydawnictwo, ponieważ sama czuję się zagrożona ewentualnością pomówienia o wtórność, kiedy ukaze się moja książka (z datą późniejszą niż artykuł profesora Golińskiego). Proszę zatem o rozważenie opisanej sytuacji i łaskawy odzew w tej sprawie.

Pozwoliłam sobie także powiadomić Władze Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej – Pana Dziekana, prof. zw. dr. hab. J. T. Pokrzywniaka – byłego Recenzenta mojej pracy, moją byłą Panią Promotor – prof. zw. dr. hab. Marię Adameczyk. Aktualnie sprawa nie zyskała szerszego rozgłosu*, jakkolwiek Pan Dziekan zdecydował się poinformować o zaistniałej sytuacji prof. dr. hab. Adama Bednarka, Dziekana Wydziału Filologicznego w Toruniu, gdzie od tego roku akademickiego podjął pracę prof. Goliński.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Agnieszka Raubo

Do wiadomości:

- Dyrektor Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk;
- Przewodnicząca Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk;
- Wydawnictwo Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk;
- Dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

* Po upływie około miesiąca od napisania tego listu oraz jednoczesnego złożenia przeze mnie skargi wraz z towarzyszącą jej dokumentacją sprawa została skierowana do rzeczownika dyscyplinarnego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Powyższy list skierowany do Dyrekcji IBL PAN opatrzony został odręcznymi adnotacjami prof. dr. hab. Tomasza Pokrzywniaka, dziekana Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, oraz prof. dr. hab. Marii Adamczyk, promotorki pracy doktorskiej Agnieszki Raubo, wspierającymi jej stanowisko.

2. Oświadczenie organizatorów konferencji naukowej *Świat prozy staropolskiej* oraz redaktorek naukowych tomu „*Wszystko tu najdzie, co wy macie w głowie*”. *Świat prozy staropolskiej*

My, niżej podpisani, wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu sytuacji opisanej w zamieszczonym tu liście Pani dr Agnieszki Raubo. Pana dr. hab. Janusza Golińskiego zaprosiliśmy w dobrej wierze na zorganizowaną przez Instytut Badań Literackich PAN i Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II konferencję *Proza staropolska znana i nieznaną*, która odbyła się we wrześniu 2006 roku w Kazimierzu Dolnym. Pan dr hab. Janusz Goliński wygłosił na niej referat na temat: „*Szczęście monarchij*” i „*umiłowanie mądrości*”. *Rozważania o idei króla-filozofa i jej przywołaniach w renesansowej publicystyce polskiej*. Następnie przesłał go na ręce redaktorek tomu, dr Estery Lasocińskiej i dr Agnieszki Czechowicz pod nieco zmienionym tytułem: „*Szczęście monarchij*” i „*umiłowanie mądrości*”. *O idei króla i filozofa oraz jej przywołaniach w renesansowej prozie polskiej*, a my, również w dobrej wierze, przyjęliśmy go do druku i opublikowaliśmy. Praca doktorska Pani Agnieszki Raubo nie była wcześniej publikowana, redaktorki zatem nie miały żadnej możliwości porównania obu tekstów ani też, co należy podkreślić, żadnych podejrzeń dotyczących ewentualności plagiatu. W środowisku badaczy literatury staropolskiej nie było dotychczas wypadku naruszenia praw autorskich, stąd nasze głębokie przekonanie, być może naiwne, że etos pracy badawczej nie jest tu przez nikogo kwestionowany.

Wedle naszej wiedzy sprawa będzie rozpatrywana przez powołane do tego instytucje, które ostatecznie rozstrzygną o zasadności sformułowanych zarzutów. Wierzymy, że to orzeczenie pozwoli nie tylko wyjaśnić tę bardzo bolesną dla nas sytuację, ale również wskaże, w jaki sposób można i należy dać satysfakcję osobie pokrzywdzonej. Gdy tylko zapadnie w tej sprawie orzeczenie, niezwłocznie podamy je do publicznej wiadomości na łamach „Pamiętnika Literackiego”. Oświadczenie to kierujemy także do Pana dr. hab. Janusza Golińskiego i ewentualną jego odpowiedź również gotowi jesteśmy opublikować w „Pamiętniku Literackim”.

Organizatorzy konferencji

Prof. dr hab. Mirosława Hanusiewicz-Lavallee (KUL)

Prof. dr hab. Adam Karpiński (IBL PAN)

Redaktorki naukowe tomu

Dr Estera Lasocińska

Dr Agnieszka Czechowicz